

ΝΗΣΟΣ ΘΑΣΟΣ

ΣΕ ΠΑΡΑΛΙΕΣ ΚΑΙ ΚΟΡΥΦΕΣ

ΚΕΙΜΕΝΟ: ΘΕΟΦΙΛΟΣ ΜΠΑΣΓΙΟΥΡΑΚΗΣ

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ: ΑΝΝΑ ΚΑΛΑΪΤΖΗ - ΑΧΙΛΛΕΑΣ ΣΑΒΒΟΠΟΥΛΟΣ

Το γραφικό Ραχώνι, στους πρόποδες του Τσέτσου

Όταν^{τα} πρώτα ακούσματα της μέρας είναι συναυλίες αποδονιών... και οι πρώτες ανάσες αρωματισμένες από ανθισμένα γιασεμιά... Ε, τότε, η μέρα που ξημερώνει θα είναι μια ωραία μέρα. Βρισκόμαστε στη Βόρεια Θάσο, κοντά στην παραλία της Σκάλας Ραχωνιού. Υποδεχόμαστε τον Ιούνη μέσα στον αιωνόβιο ελαιώνα του φίλου μας **Παναγιώτη Αλεξόπουλου**.

- Σ' αυτή την περιοχή επιβιώνουν τα πιο γέρικα ελιόδεντρα της Θάσου, λέει ο φίλος μας. Κάποια είναι φυτεμένα 900 χρόνια πριν, από Αγιορείτικες Μονές. Σε μερικούς κορμούς διακρίνονται αμυδρά τα χαραγμένα σύμβολα κάποιας μονής.

Περιδιαβαίνοντας το κτήμα θαυμάζω πολλούς εντυπωσιακούς κορμούς, ψάχνω ανάμεσα στις ρυτίδες τους μια, ανεπαίσθητη έστω, μαρτυρία της ταυτότητας αυτού που κάποτε φύτεψε το δέντρο. Μάταια. Οι βαθιές αυλακίες του χρόνου έχουν εξαφανίσει κάθε ίχνος.

ΣΤΑ ΟΡΕΙΝΑ ΤΟΥ ΡΑΧΩΝΙΟΥ

Είμαι πολύ χαρούμενος, που ξαναβρίσκομαι στη Θάσο. Η αγάπη μου είναι παλιά για το ωραίο νησί. Αρκεί ν' αναλογιστώ, ότι μεγάλωσα αγναντεύοντας κάθε μέρα από τα ψηλώματα της Καβάλας τον θαλασσινό ορίζοντα με το περίγραμμα της Θάσου. Και, βέβαια, δεν παύω να διατηρώ ζωντανές μνήμες από τα πρώτα μου ταξίδια στο νησί. Αρχικά, με ένα ψαροκάικο, τα «ΤΡΙΑ ΑΔΕΛΦΙΑ», μετασκευασμένο σε επιβατικό. Με τα ανύπαρκτα δελτία καιρού εκείνων των εποχών, το ταξίδι μετατρέπετο, όχι σπάνια, σε πολύωρη δοκιμασία. Αργότερα δρομολογήθηκαν δυο πιο αξιόπλοα караβάκια, η «ΜΑΡΙΑ» και ο «ΑΛΕΞΗΣ». Όσα χρόνια κι αν περάσουν, πάντα θα ζούνε στις αναμνήσεις μου...

Μας ρωτάει ο Παναγιώτης αν έχουμε ποτέ επισκεφτεί τα ψηλώματα πάνω απ' το Ραχώνι.

- Όχι, δεν τον ξέρουμε τον τόπο.

- Ευκαιρία να τον γνωρίσετε.

Έξω από την Σκάλα Ραχωνιού ο καλός ασφαλτόδρομος ανηφορίζει με πλατάνια

Γέρικα ελιόδέντρα, φυτεμένα πολλούς αιώνες πριν από τις Αγορείτικες Μονές

Υπέροχος καταρράκτης κρυμμένος στη ρεματιά, πριν από το ξωκκλήσι του Αη Γιάννη

Η Κοίμηση Θεοτόκου στο Ραχώνι, μέσα σε συστάδα πανύψηλων πλατανιών

και με πλούσια ροή νερού. Τρία περίπου χιλιόμετρα μετά συναντάμε τα πρώτα σπίτια του **Αγ. Γεωργίου**. Αμέσως μετά λοξεύουμε δεξιά και φτάνουμε στο διπλανό **Ραχώνι**. Στην είσοδο του χωριού μας καλωσορίζει ο ασβεστοχρισμένος ναός της **Κοίμησης Θεοτόκου**, χτισμένος κάτω από την αδιαπέραστη σκιά μιας εικοσάδας θεόρατων πλατανιών. Σε μια μαρμαρινή πλάκα αναγράφεται το έτος **1822**, χρονολογία κτίσης του ναού.

Μας εντυπωσιάζει το εκπληκτικό σε όγκο ροής νερό, που κυλάει ανάμεσα στα πέτρινα αυλάκια της πλατειούλας, αφού όμως νωρίτερα ρέει αθέατο σε υπόγεια σήραγγα κάτω από το ιερό του ναού! Στη συνέχεια το νερό κατηφορίζει προς τη θάλασσα, τα κτήματα και τους ελαιώνες Αγ. Γεωργίου και Ραχωνίου. Αυτή η μεγάλη ποσότητα νερού στις αρχές του Ιούνη αποδεικνύει πόσο σημαντική, για τον πλούσιο υδροφόρο ορίζοντα, είναι η παρουσία του ορεινού όγκου του Υψάριου. Είναι μια οροσειρά που κυριαρχεί από τα ΒΔ προς τα ΝΑ, με πέντε κύριες κορυφές που ξεπερνούν το υψόμετρο των

1000 μέτρων. Για την οροσειρά αυτή αναφέρει η Γαλλική Αρχαιολογική Σχολή⁽¹⁾: «απότομη, οργωμένη από βαθιές χαράδρες, η βορειοανατολική πλευρά κατρακυλά κάτω στους μικρούς όρμους μιας ακτής όλο βράχια και φαγωμένης από τα κύματα. Βουνό μαζί και θάλασσα συνδυάζονται σε τοπία σπάνιας ομορφιάς. Η νοτιοδυτική πλαγιά δεν είναι τόσο παραδαρμένη ούτε τόσο απόκρημνη. Χαμηλώνει κλιμακωτά από την κορυφή του Υψάριου ως τη θάλασσα που εκτείνεται στον ορίζοντα με τα υψώματα της Χαλκιδικής και τον επιβλητικό όγκο του Άθω».

Για την εδαφολογική σύσταση του νησιού, σημαντική για τον υδροφόρο ορίζοντα, η Γαλλική Αρχ. Σχολή αναφέρει: «το έδαφος του νησιού αποτελείται κυρίως από γκριζοπράσινο σχιστόλιθο (γνεύσιο), καμιά φορά με μαρμαρυγές, και από ένα ωραίο άσπρο χοντρόκοκκο μάρμαρο, υλικό πρώτης ποιότητας, φημισμένο από την αρχαιότητα για καλλιτέχνες, γλύπτες κι αρχιτέκτονες της Θάσου».

(1) «ΟΔΗΓΟΣ ΤΗΣ ΘΑΣΟΥ» 1974

Το ξωκκλήσι του Αη Γιώργη σε δασικό περιβάλλον εκπληκτικό

Στις 15 Αυγούστου, στη γιορτή της Παναγίας, ο ναός της Κοίμησης συγκεντρώνει πλήθος επισκεπτών. Μετά την λειτουργία γίνεται το παραδοσιακό «Κουρμπάνι», στο οποίο συμμετέχουν με προσφορές τσομπάνηδες, παντοπώλες και ιδιώτες.

Μέσα από το χωριό ακολουθούμε δεξιά μια ανηφορική διακλάδωση προς την τοποθεσία «**Δενδρούλια**». Ψηλά αντικρύζουμε τις κορυφές του **Τσέτσου**. Αν και κάπκε στην μεγάλη φωτιά του **1989**, το βουνό διατηρεί σημαντικές εκτάσεις καλυμμένες με πεύκα. Πυκνή είναι και η ενδιάμεση βλάστηση από κουμαριές, ρείκια, πουρνάρια και πλατάνια. Από υψόμετρο 250 μέτρων αρχίζουν κι οι καστανιές, ενώ τα μαυρόπευκα ορθώνονται με πανύψηλους κορμούς. Αδύνατον να υποπτευθεί κανείς ότι αυτές οι εικόνες ανήκουν σε νησί.

Συνεχίζουμε σε δύσβατο δασικό δρόμο. 3 χλμ. μετά το χωριό συναντάμε ρεματιά με όμορφο καταρράκτη. 200 περίπου μέτρα πιο πάνω, φτάνουμε σε θαυματικό ξέφωτο με τραπεζοκαθίσματα

και πηγή νερού. Εδώ, σε υψόμετρο **350** μέτρων, ανάμεσα σε πλατάνια, καρυδιές και καστανιές, είναι χτισμένο το ξωκκλήσι του **Αη-Γιάννη**. Στην ατμόσφαιρα είναι διάχυτο το λεπτό άρωμα από τις ολάνθιστες καστανιές. Απέναντί μας αγναντεύουμε τον απόκρημνο όγκο του Τσέτσου, με τις κορυφές του **Πυροφυλακίου** και των «**Δύο Κεφαλών**». Ακολουθώντας δασικούς δρόμους φτάνουμε στην πέτρινη εκκλησία του **Αη-Γιώργη**, σε υψόμετρο 400 μέτρων και σε απόσταση 4χλμ. από τον ομώνυμο οικισμό. Πανέμορφο το ξέφωτο με πελώρια πλατάνια και πέτρινη κρήνη με παγωμένο νερό. Στην γιορτή του Αη-Γιώργη γίνεται σ' αυτό τον υπέροχο τόπο ξακουστό πανηγύρι, με ψυχή των εκδηλώσεων τον παπά **Χρήστο Καραπατάκη**.

Ανάμεσα στους πυκνούς θάμνους γύρω από το ξέφωτο, διασώζονται μερικά υπολείμματα τοιχοποιίας του παλιού οικισμού του Αγ. Γεωργίου, που υπήρχε πριν από την δημιουργία του νέου χωριού. Σύμφωνα με τον **Γεώργιο Α. Καρυδάκη**,

(2) «στο παλιό εκείνο χωριό του Αγ. Γεωργίου (και όχι στο σημερινό) μεγάλωσε ο Μωχάμετ Άλι (3) από ελληνική οικογένεια».

Η μέρα τελειώνει όπως ξεκίνησε, στο μπαλκόνι του Παναγιώτη και της Ελένης, με τα αρώματα των γιασεμιών και την «**Μικρή Νυχτερινή Μουσική**». Όχι του Μότσαρτ αλλά των απηδονιών που ζουν στον αιωνόβιο ελαιώνα.

ΜΙΑ ΟΡΕΙΝΗ ΔΙΑΣΧΙΣΗ ΠΟΛΥ ΣΥΝΑΡΠΑΣΤΙΚΗ

- Στην περιοχή ζει ένας Αυστριακός, που ξέρει την ορεινή Θάσο καλύτερα από μας, λέει ο Παναγιώτης. Μήπως σας ενδιαφέρει να τον γνωρίσετε;

Μια ώρα αργότερα στην ταβέρνα του Πλουμή πίνουμε καφεδάκι -είναι νωρίς για μπύρα ακόμα- με τον Αυστριακό **Ludwig**. Φυσιολογικά εμβληματική ο φίλος μας έχει γίνει ευρύτερα γνωστός ως "**Ludwig από τη Θάσο**". Για πρώτη φορά την επισκέφθηκε στη δεκαετία του '70, στα χρόνια της «τουριστικής αθωότητας». Ο έρωτας υπήρξε κεραυνοβόλος και αργότερα είχε ευτυχή κατάληξη με την μόνιμη

εγκατάσταση του Ludwig στην περιοχή του Αγ. Γεωργίου. Πριν πάρουμε λοιπόν τις στράτες για τα βουνά μας καλεί στο σπίτι του για ένα δεύτερο καφεδάκι.

Αθέατο ερμητήριο μέσα στα δέντρα και στα λουλούδια, το σπίτι του φίλου μας είναι αληθινό μουσείο. Μας εντυπωσιάζει ένας πίνακας ζωγραφικής, που απεικονίζει το σπίτι όπου γεννήθηκε ένας άλλος Ludwig, πολύ πιο διάσημος απ' τον φίλο μας. Είναι, βέβαια, ο **Ludwig Van Beethoven**, ο μέγιστος μουσουργός που υπήρξε ποτέ.

(2) «**ΘΑΣΟΣ, ΤΟ νησί των ονείρων**». Το βιβλίο εκδόθηκε το 2010. Ο συγγραφέας του ήταν ακόμη μαθητής Λυκείου, με ηλικία 16 ετών!!

(3) Ο Μωχάμετ Άλι ή Άλυ γεννήθηκε στην Καβάλα το 1769 και πέθανε στην Αλεξάνδρεια το 1849. Έφτασε στο αξίωμα του Αντιβασιλέα της Αιγύπτου, της οποίας υπήρξε ο αναμορφωτής. Το σπίτι του που βρίσκεται σε περίοπτη θέση σε πλατεία της παλιάς συνοικίας της «Παναγίας» της Καβάλας, έχει μετατραπεί σε μουσείο. Μηροστά στο σπίτι δεσπόζει ο διάσημος έφιππος ανδριάντας του Άλυ.

Ο Αυστριακός φυσιολάτρης «**Ludwig από τη Θάσο**»

Διασχίζουμε τον οικισμό του Αγ. Γεωργίου, ανηφορίζουμε τον γνωστό μας δασικό δρόμο προς το εκκλησάκι του Αν-Γιώργη. Τρία περίπου χιλιόμετρα μετά τον Αν-Γιώργη φτάνουμε σ' ένα χαρακτηριστικό τρίστρατο, σε υψόμετρο 600 περίπου μέτρων. Είν' ένα υπέροχο οροπέδιο που το επίπεδο τμήμα του έχει διαμορφωθεί σε ελικοδρόμιο. Ανάμεσα στα σύννεφα, αντικρύζουμε για πρώτη φορά την κορυφή του Υψάριου.

Στα Ν-ΝΔ ορθώνεται η Ράχη του Τσέτσου. Ξεχωρίζουν οι κορυφές «**Τούμπα**» (υψ. **1135μ**) με συστάδα κεραιών και «**Δύο Κεφαλές**» (υψ. **1031μ**) με το Πυροφυλάκιο.

Το τρίστρατο οδηγεί σε ποικίλους προορισμούς. Στ' αριστερά ένας δρόμος μετά από δαιδαλώδη διαδρομή καταλήγει στον Λιμένα. Δεξιά ένας άλλος ανηφορίζει προς τις κορυφές του Πυροφυλακίου και των κεραιών. Στην ευθεία ο δρόμος περνάει από δυο λατομεία μαρμάρου και συνεχίζει

στα ΒΑ παράλια του νησιού.

Ανηφορίζουμε προς τα δεξιά και συναντάμε ένα πανέμορφο υψίπεδο.

- *Εδώ είναι το «ιδιωτικό μου parking», λέει γελώντας ο Ludwig. Ας αφήσουμε για λίγο το αυτοκίνητο.*

Διασχίζοντας πανύψηλες φτέρες, φτάνουμε σ' ένα 5λεπτο σε μια βραχώδη κορυφούλα, σε υψόμετρο **700** μέτρων. Η θέα είναι αληθινά εντυπωσιακή. Η πιο απρόσμενη εικόνα είναι η εκπληκτική

Ο Λιμένας, τα πευκοδάση και τα λατομεία μαρμάρου. Γοητευτική παρουσία τα νεογέννητα περδικάκια

κάτοψη του Λιμένα, που διαγράφεται με κάθε λεπτομέρεια. Πιο πίσω προβάλλει από την επιφάνεια της θάλασσας η κατάφυτη Θασοπούλα. Στην επίπεδη ακτή του κάμπου της Καβάλας, διακρίνεται η περιοχή του «**Δέλτα**» του **Νέστου**. Αγναντεύουμε ακόμη την γυμνή κορυφή του Υψάριου, την πόλη της Καβάλας και το Παγαίο, ενώ όλο το Β-ΒΑ τόξο του ορίζοντα καλύπτεται από την μισοχαμένη στα σύννεφα οροσειρά της Ροδόπης.

- *Όταν αισθάνομαι την ανάγκη της απόλυτης απομόνωσης, έρχομαι εδώ πάνω σ' αυτό το ερημητήριο, λέει ο Ludwig.*

Συνεχίζουμε προς το Πυροφυλάκιο. Υπέροχα μαυρόπευκα μας συνοδεύουν στη διαδρομή.

Ο Παναγιώτης Αλεξόπουλος με τον Ludwig. Η περιοχή του Πυροφυλακίου στον ορεινό όγκο του Τσέτσου είναι πολύ θαυματική αλλά τα λατομεία μαρμάρου πανταχού παρόντα.

Ξαφνικά προβάλλει μπροστά μας η πιο ειδυλλιακή εικόνα που θα μπορούσαμε να φανταστούμε ποτέ. Μια μαμά πέρδικα βηματίζει αργά στο κέντρο του δρόμου. Την ακολουθούν καμιά δεκαριά νεογέννητα, χνουδωτά πουλάκια. Είναι τα πιο μικροσκοπικά και χαριτωμένα περδικόπουλα, που έχουμε συναντήσει μέχρι τώρα. Παρακολουθούμε τα μικρά, να προσπαθούν με αδέξια βηματάκια να προλάβουν τη μαμά τους. Στο τέλος όλη αυτή η πολυμελής οικογένεια εξαφανίζεται στο δάσος.

Ο δρόμος συνεχίζει με στροφές. Στα σημεία με μεγάλη κλίση είναι πολύ κακοτράχαλος, από τις ισχυρές βροχές. Σ' ένα επίπεδο αυχένα συναντάμε μικρό λατομείο μαρμάρου σε υψόμετρο περίπου 1.000 μέτρων. Ανεβαίνουμε με σκάλα πάνω από το σπιτάκι του πυροφυλακίου.

Η θέα της Θάσου αλλά και του περιμετρικού ορίζοντα είναι εντυπωσιακή. Η θέση του παρατηρητηρίου δεν θα μπορούσε να είναι πιο στρατηγική.

Έχοντας ήδη συμπληρώσει διαδρομή **12** χιλιομέτρων από τον Αγ. Γεώργιο ως εδώ, αρχίζουμε την κατάβασή μας με κατεύθυνση προς τα νότια. Έντονες κλίσεις και πάλι, με πολύ δύσβατο δρόμο γεμάτο νεροφαγώματα. Μας αποζημιώνει το φυσικό περιβάλλον, κατάφυτο με υγιέστατα δάση μαυρόπευκων, που έχουν διασωθεί από τη μανία της φωτιάς. Σε κάποια πρηνή συναντάμε αρκετά μανιτάρια, αγαρικά και βωλίτες, που σε συνδυασμό με τα πανύψηλα μαυρόπευκα, μας δημιουργούν την αίσθηση αυθεντικού τοπίου της Βάλιας Κάλντας.

Πιο κάτω συναντάμε την ρεματιά της **Γέννας** με αρκετό νερό. Κάποια στιγμή

η βαθυπράσινη ενόττητα των μαυρόπευκων διασπάται βίαια από την εκτυφλωτική λευκότητα ενός λατομείου μαρμάρων. Στη Θάσο πολύ συχνά οι ανθρώπινες δραστηριότητες, επηρεάζουν την αισθητική του τοπίου -και όχι μόνον- σε μικρότερο ή μεγαλύτερο βαθμό.

Καλοστρωμένο πια το δασικό δίκτυο κινείται παράλληλα με το ρέμα του **Μαύρου Λάκκου** και, λίγο αργότερα, διχάζεται. Αριστερά ανηφορίζει προς το Ορειβατικό Καταφύγιο και την κορυφή του Υψάριου Όρους. Στην ευθεία συναντάει την τεχνητή λιμνούλα της **Γέννας**, σε υψόμετρο **400** περίπου μέτρων. Το φυσικό περιβάλλον είναι υπέροχο αλλά το νερό θολό εξαιτίας των πρόσφατων βροχών.

12 χιλιόμετρα μετά το Πυροφυλάκιο φτάνουμε στον ημιορεινό οικισμό των **Μαριών**.

Νωρίς το απόγευμα η ζέστη είναι αισθητή.

- Θα εκτιμούσα πολύ μια παγωμένη μπίρα στη σκιά, λέει ο Ludwig.

Κατευθυνόμαστε στην πλατειούλα με τα γραφικότερα ταβερνάκια. Δυστυχώς

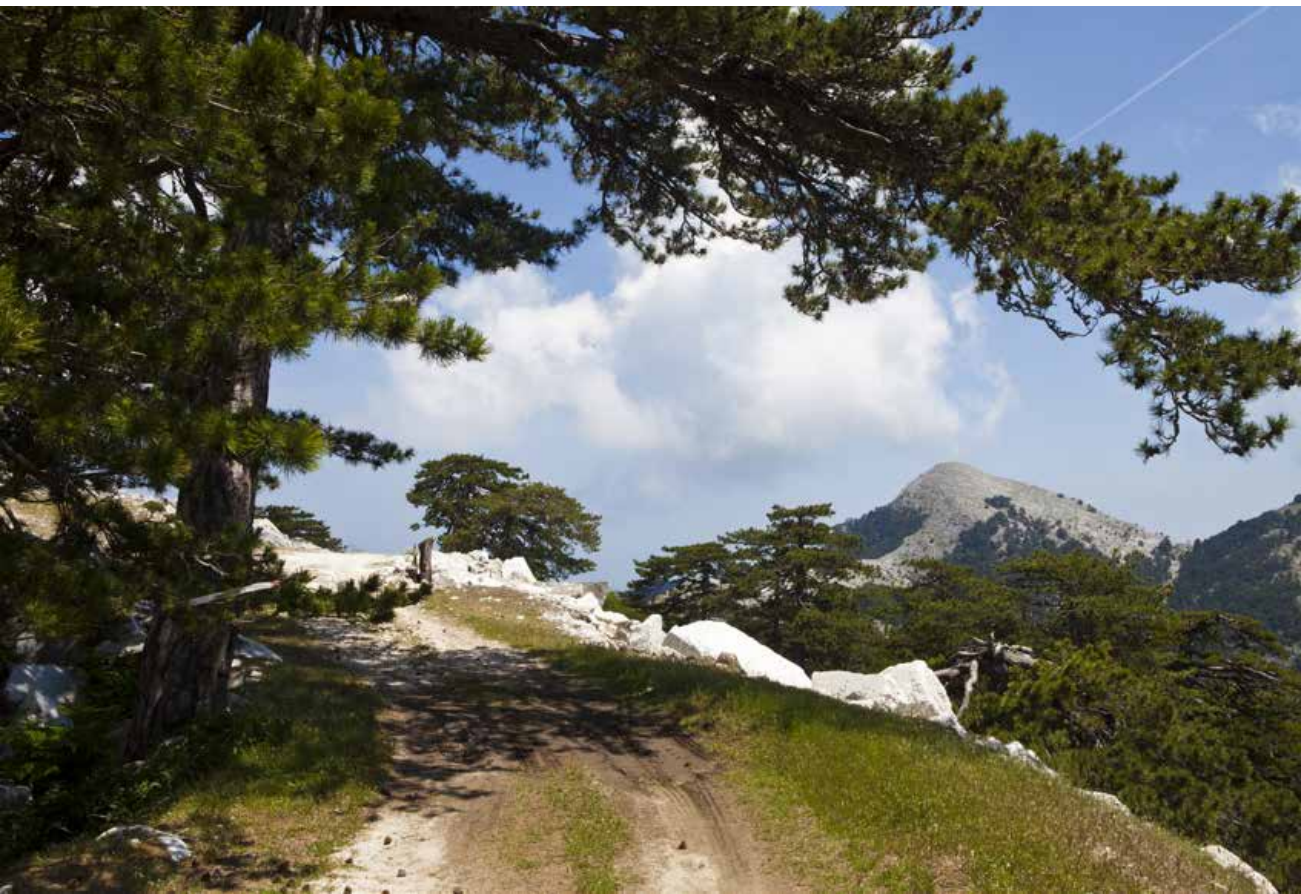
κανένα δεν είναι ανοιχτό τούτη την ώρα.

- Αν κάνετε λίγη υπομονή, λέει ο Παναγιώτης, σας εγγυώμαι τσιπουράκι πλάι στο κύμα, με το φύσημα του γαρμπή.

Κατηφορίζουμε στην Σκάλα Μαριών. Στην αμμουδερή παραλία **«Κλείσμα»**, πριν από τη Σκάλα της Καλλιράχης, βρίσκουμε το ταβερνείο του **Αντρέα** ανοιχτό. Σκιερό τραπεζάκι, απογευματινός γαρμπής, νόστιμα μεζεδάκια και εξαιρετικό τσίπουρο του Αντρέα. Ο φίλος μας ο «Ludwig από τη Θάσο», ξαναθυμάται εδώ την καταγωγή του, δεν πίνει τσιπουράκι αλλά παγωμένη μπίρα, όπως την είχε ονειρευτεί.

ΜΙΚΡΗ ΠΕΡΙΔΙΑΒΑΣΗ ΣΤΟ ΡΑΧΩΝΙ

Οι παραδοσιακοί οικισμοί της Θάσου είναι πολλοί και σημαντικοί, θα άξιζαν ένα ιδιαίτερο αφιέρωμα. Περιοριζόμαστε προς το παρόν στο Ραχώνι, τον τόπο καταγωγής του φίλου μας Παναγιώτη.

Πέτρινα οικήματα στο Ραχώνι, που χρησιμοποιούνται ως αποθήκη και χώρος διαμονής βατοπεδινών μοναχών

Στον χώρο στάθμευσης της πλατείας μας υποδέχονται δυο μαύρες μουριές. Τα ζουμερά φρουτάκια μας βάφουν δάχτυλα και χείλια. Τι νόστιμο και πόσο σπάνιο -στις μέρες μας- φρούτο! Με την τόση βέβαια αφθονία των σημερινών φρούτων, ποιος να καταδεχτεί τα ταπεινά μούρα; Που κάποτε όμως ήταν ένα από τα πιο αναμενόμενα φρούτα στις αρχές του καλοκαιριού. Αξέχαστες παραμένουν στη μνήμη οι συνάξεις της γειτονιάς κάτω από την πελώρια μαύρη μουριά στον κήπο μας, στην Καβάλα. Το τίναγμα και η συλλογή των μούρων στο ειδικό -και ανεξίτηλα βαμμένο- μεγάλο σεντόνι ήταν αληθινή γιορτή, μια παράδοση που ετηρείτο απαρέγκλιτα κάθε καλοκαίρι.

Βγαίνουμε στην μικρή πλατεία σε υψόμετρο **160** μέτρων. Μας τυλίγει το ντελικάτο άρωμα από δυο ολάνθιστες φλαμουριές.

- *Να πιούμε ένα καφεδάκι;*

- *Και βέβαια, Παναγιώτη.*

Το μικρό καφενείο είναι -ως είθισται- κατειλημμένο μόνον από άρρενες θαμώνες. Χαιρετάει αριστερά-δεξιά φίλους ο

Παναγιώτης. Είναι ωραίο πράγμα να είσαι από μικρό τόπο, να χαιρετάς και να σε χαιρετάνε. Στη μεγάλη πόλη αυτές οι τόσο απλές ανθρώπινες εκδηλώσεις έχουν οριστικά χαθεί.

Παίρνουμε τις ανηφοριές του Ραχωνιού. Όμορφο χωριό με περιποιημένα σπίτια, μπαχτσεδάκια με οπωροφόρα δέντρα και ζαρζαβάτια. Να κι ένα παλιό αρχοντικό με σαχνισί. Εργασίες ανάπλασης είναι σε εξέλιξη. Ακριβώς από πάνω βρίσκεται ένα μεγαλύτερο σπίτι, με τόνους ώχρας και εξαιρετη αρχιτεκτονική.

- *Κάποτε ανήκε στον Σταύρο Καραμανίδη, προύχοντα με 12 παιδιά, λέει ο Παναγιώτης.*

Πλησιάζουμε στα τελειώματα του χωριού. Εδώ κυριαρχούν καρυδιές και συκιές. Αμέσως μετά αρχίζει άναρχη βλάστηση, ζούγκλα αδιαπέραστη.

Κατηφορίζουμε. Ένα τριώροφο, σε εντοιχισμένη πλάκα, φέρει χρονολογία **1916**. Ένα άλλο σπίτι διατηρεί ακόμη πλάκες στη σκεπή. Κάποιες γυναίκες μας χαιρετάνε στις αυλές. Στον ήσυχο δρομάκο, παιδάκια επιδεικνύουν τις ποδηλατικές τους

Εξάιρετο παραδοσιακό αρχοντικό του Ραωνίου

δεξιότητες. Είναι πολύ ευχάριστο να βρισκόμαστε μέσα σε ζωντανό χωριό.

Στα χαμπλώματα του Ραωνίου συναντάμε ένα τριώροφο πέτρινο οίκημα του **1840**. Κάποτε χρησιμοποιείτο για την διαμονή Βατοπεδινών μοναχών που επισκέπτονταν τον τόπο. Δίπλα του σώζεται ένα μεγαλύτερο κτίσμα, του **1874**, που ήταν η κεντρική αποθήκη. Εκεί συγκεντρώνονταν τα τοπικά προϊόντα, κυρίως λάδια και κρασιά, που μεταφέρονταν με μουλάρια στον αρσανά, για να φορτωθούν στη συνέχεια σε καϊκια για το Άγιο Όρος.

Ενδιαφέρον παρουσιάζει ακόμη, το παλιό πετρόχτιστο υδραγωγείο για τις αρδευτικές ανάγκες κτημάτων και μπαχτσέδων. Δίπλα του υπάρχει ακόμη καζαναριό τσίπουρου, που πια δεν λειτουργεί.

Κατευθυνόμαστε στα πεδινά, στα λιοτόπια της Σκάλας του Ραωνίου. Εδώ κινεί την προσοχή μας ένα καλυβάκι με τοίχους από τσατμά.

- Σ' αυτά τα καλυβάκια περνούσαν τις νύχτες τους οι αγρότες, όταν δεν προλάβαιναν να γυρίσουν στο χωριό, εξηγεί ο Παναγιώτης.

Τη στιγμή της επιστροφής μας ένα ολόγιωμο, ασημόλευκο φεγγάρι, προβάλλει πάνω από την κορυφογραμμή του Τσέτσου. Το παρακολουθούμε από το μπαλκόνι των φίλων μας ν' ανεβαίνει αργά στον φωτεινό, ακόμα, ουρανό.

ΠΑΡΑΛΙΕΣ ΓΟΗΤΕΥΤΙΚΕΣ, ΕΞΩΤΙΚΕΣ

Εφοδιασμένοι με τον πολύτιμο «**Οδηγό της Θάσου**» της Γαλλικής Αρχαιολογικής Σχολής, σκεπτόμασταν να συμπεριλάβουμε και μερικά αρχαιολογικά σημεία του νησιού. Πολύ γρήγορα η σκέψη αποδείχθηκε ουτοπική και ανεφάρμοστη. Είναι τόσο πολλοί και σπουδαίοι οι αρχαιολογικοί χώροι στη Θάσο, που θα είχε ελάχιστη αξία η συνοπτική τους αναφορά. Επιφυλασσόμαστε λοιπόν, ν' αφιερώσουμε αργότερα στο παρελθόν της Θάσου, την έκταση και την σημασία που του αξίζει.

Μετά τα δασικά τοπία, γνωρίζουμε μερικές από τις πανέμορφες παραλίες.

Επισκεπτόμαστε πρώτα το «**Γλυφονέρι**», στο βορειότερο τμήμα της Θάσου. Είναι ένας μικροσκοπικός όρμος, γραφικότερος αλλά αθέατος. Ο δρόμος σταματάει μπροστά στην ταβέρνα «**Γλυφονέρι**» των αδελφών **Αργυρόπουλου**. Ακριβώς από κάτω, αποκαλύπτεται η πανέμορφη αμμουδιά. Το όνομά της έχει πάρει από το γλυφό νερό που τρέχει σε μια άκρη της ακτής. Το φυσικό περιβάλλον είναι το γνώριμο παραθαλάσσιο τοπίο της Θάσου: μικρά και μεγάλα πεύκα ως την άκρη της ακτής.

Μετά τις δροσερές στιγμές στα διάφανα νερά ολοκληρώνεται η απόλαυση με ωραίο ντόπιο τσίπουρο, φρέσκα ψάρια και νόστιμα μεζεδάκια.

Συνεχίζοντας τον περιφερειακό ασφαλτόδρομο στα Ν-ΝΔ συναντάμε αναρίθμητες μικρές και μεγάλες παραλίες με αμμουδερούς ή βοτσαλωτούς βυθούς. Είναι μια εκτεταμένη ακτογραμμή, αλίμενη σχεδόν, εκτεθειμένη στους δυτικούς ανέμους, από τον μαΐστρο ως τον γαρμπή. Την ανυπαρξία των φυσικά προστατευμένων όρμων υποκαθιστούν τα καλοκατασκευασμένα

αλιευτικά καταφύγια στις αντίστοιχες «**Σκάλες**», του **Ραχωνίου**, του **Πρίνου**, του **Σωτήρος**, της **Καλλιράχης** και των **Μαριών**.

Μετά την Σκάλα Μαριών και το ακρωτήριο **Κεφαλές** αρχίζει η πολυσχιδής ακτογραμμή του νότιου τμήματος της Θάσου. Τούτο το τμήμα φιλοξενεί μερικές από τις πιο όμορφες και δημοφιλείς παραλίες του νησιού, όπως η «**Τρυπητή**» και τα «**Λιμενάκια**», ο «**Ποτός**» και το «**Πευκάρι**», η «**Ψιλή Άμμος**» και η «**Αστρίς**», η «**Θυμωνιά**» και οι «**Αλυκές**». Απαιτούνται πολυήμερες διακοπές και διαρκής αναζήτηση για να μπορέσει κάποιος να διαμορφώσει μια ικανοποιητική άποψη για την παραθαλάσσια ωραιότητα αλλά και πληθωρικότητα του νότιου τμήματος της Θάσου.

Λιγότερες αλλά εξίσου όμορφες παραλίες έχει να επιδείξει και η ανατολική ακτογραμμή με τον «**Παράδεισο**», τα «**Κοίνυρα**» και τις πασίγνωστες «**Χρυσή Ακτή**» και «**Χρυσή Αμμουδιά**», στον ευρύτερο όρμο της Ποταμιάς. Εδώ είναι η αποθέωση της τουριστικής αξιοποίησης,

Χρυσή Ακτή.

Πρωινές ώρες στην Σκάλα Ραχωνίου

Το υπερθέαμα των Αλυκών από ψηλά

σε κάποιες περιπτώσεις αγγίζει την υπερβολή. Αυτή, άλλωστε, είναι μια από τις ιδιαιτερότητες της Θάσου: μπορεί να απευθύνεται σε μια ευρύτατη γκάμα επισκεπτών, από τον μοναχικό φυσιολάτρη ως τον πιο κοσμικό τουρίστα, Έλληνα ή ξένο.

Μετά τον Όρμο της Ποταμιάς μεσολαβεί ως τον Λιμένα μια ερημική ακτογραμμή, κατάσπαρτη με μικρούς όρμους και παραλίες. Είναι ο ευρύτετος όρμος του **Αγίου Ιωάννη**. Εδώ αρχίζει χωματόδρομος κατάσπαρτος από μικρές και μεγάλες πέτρες. Είναι, ωστόσο, μια ωραία παράκτια διαδρομή χωρίς την ενοχλητική κίνηση του ασφαλτόδρομου, που μας χαρίζει μια πολύ επιθυμητή ιδιωτικότητα και γαλήνη.

Κάποιοι δευτερεύοντες δρομίσκοι καταλήγουν σε αθέατους όρμους, σχεδόν ιδιωτικούς. Μια τέτοια παραλιούλα είναι η «**Βαθιά**» ή «**Βάθη**», με λεπτή αμμουδιά. Στο πρηνές του δρόμου εντοπίζουμε μια πανέμορφη ορχιδέα. Μεσολαβεί ένα λατομείο μαρμάρου σε μια πευκόφυτη πλαγιά και, δίπλα στην ακτή, εγκαταστάσεις φόρτωσης και κατεργασίας μαρμάρου. Κοντά

είναι η μικρή παραλία «**Σαλιάρα**», με το beach-bar και την κατάλευκη αμμουδιά. Λίγο πριν φτάσουμε στον Λιμένα συναντάμε την πασίγνωστη «**Μακρυάμμο**». Το κυκλικό ταξίδι μας στην ακτογραμμή της Θάσου ολοκληρώνεται. Είναι πιθανότατα το πιο πολυπόικило, το πιο συναρπαστικό περιμετρικό οδοιπορικό σε ελληνικό νησί.

Χωρίς συνωστισμό και ομπρέλλες η πολύ όμορφη αμμουδερή παραλία της Βάθης, αποτελεί για τους ερασιτέχνες ψαράδες ήρεμο καταφύγιο.

Δεξιά Επάνω: παραλία Λιμενάρια - μεταλλεία.

Δεξιά κάτω: παραλία μεταξύ Ποτού και Αστρίς.

Απαιτούνται πολυήμερες διακοπές και διαρκής αναζήτηση για να μπορέσει κάποιος να διαμορφώσει μια ικανοποιητική άποψη για την παραθαλάσσια ωραιότητα αλλά και πληθωρικότητα του νότιου τμήματος της Θάσου. Μία από τις ιδιαιτερότητές της είναι πως μπορεί να απευθύνεται σε μια ευρύτατη γκάμα επισκεπτών, από τον μοναχικό φυσιολάτρη ως τον πιο κοσμικό τουρίστα, Έλληνα ή ξένο.

Στην ερημική ΒΑ ακτογραμμή. Τα πεύκα, όπως παντού άλλωστε, φτάνουν ως το νερό

Η εξωτική αμμουδιά του Παράδεισου. Το νησάκι των Κοινύρων στ' ανοιχτά μοιάζει με πυραμίδα.

ΣΤΑ ΥΨΗ ΤΟΥ ΨΑΡΙΟΥ

www.pezoporiam.gr

το portal για την πεζοπορία και την περιπλάνηση στη φύση

Με τον Πρόεδρο του Θάσιου Ορειβατικού Συλλόγου **Λευτέρη Βουλγαράκη** γνωρίζομαστε από παλιά. Είναι μια γνωριμία ψυχής, αφού μας συνδέει η κοινή αγάπη προς την φύση, την πεζοπορία, το βουνό. Χρόνια τώρα μας υπενθυμίζει, με διακριτικό τρόπο ο Λευτέρης, την υπόσχεσή μας για μια συντροφική ανάβαση στο Υψάριο. Επιτέλους, φτάνει η στιγμή. Συναντιόμαστε στον Λιμένα και μαζί ξεκινάμε

Στοιχεία διαδρομής ως την κορυφή

Αφετηρία: Δασικός δρόμος σε απόσταση 2 περίπου χλμ. από τον οικισμό της Ποταμιάς.

Υψόμετρο: 400 μ.

Τερματισμός: Κορυφή Υψάριου, 1.206 μ.

Υψομετρική διαφορά: 806 μ.

Χρόνος: (χωρίς στάσεις): 2.5-3 ώρες

Διαδρομή: Στο μεγαλύτερο τμήμα ανηφορική. Μονοπάτι γενικά ευκολοδιάβατο. Σε κάποια σημεία κακοτράχαλο και ελαφρά ολισθηρό.

Σήμανση: Πυκνή και αξιόπιστη.

Βαθμός δυσκολίας: 1-2 (Δεν απαιτείται εξειδικευμένη ορειβατική εμπειρία).

Αξιοθέατα: Επιβλητικά μαυρόπευκα, πηγές παγωμένου νερού, θέα εξαιρετική από την διαδρομή, το καταφύγιο, την κορυφή.

για το σημείο εκκίνησης, στον οικισμό της **Ποταμιάς**. Διασχίζουμε το παραδοσιακό χωριό και για δυο περίπου χιλιόμετρα ανηφορίζουμε έναν δύσβατο δασικό δρόμο, πλάι σε όμορφη ρεματιά, με ροή νερού, αιωνόβια πλατάνια και μαυρόπευκα με εντυπωσιακούς κορμούς.

10:00: Ξεκινάμε την πορεία μας στον δασικό δρόμο από υψόμετρο **400** μέτρων. Σ' ελάχιστα λεπτά αποκαλύπτεται ψηλά, στα ΒΔ, μια θεαματική, βραχώδης κορυφή. Είναι η πυραμίδα του **Προφητηλία**, σε υψόμετρο **1.108** μέτρων. Περνάμε μπροστά από ένα πανύψηλο μαυρόπευκο, που διασπάται σ' έναν τρίδυμο κορμό.

10:20: Ο δασικός δρόμος τελειώνει σ' ένα δίστροτο. Κόκκινη λαδομπογιά σε βράχο μάς κατευθύνει ευθεία προς τον Προφητηλία και αριστερά προς το Υψάριο. Το υψόμετρο εδώ είναι **500** μέτρα. Μια ξύλινη πινακίδα μας ενημερώνει ότι η απόσταση ως την κορυφή είναι **3.400 μέτρα**.

Ανηφορίζοντας για το Ψαριό

Ξεκινάμε απότομο ανηφοράκι. Ρίγανη μοσχοβολάει από παντού. Ολόγυρα είναι ακόμα ορατά τα ίχνη από την μεγάλη φωτιά του **1985**, που κατάκαψε μεγάλες εκτάσεις με μαυρόπευκα σε τούτο το νότιο τμήμα του νησιού.

10:40: Είμαστε ήδη σε υψόμετρο **600** μέτρων. Εδώ, σ' ένα σκιερό σημείο με ωραία θέα, είναι εγκατεστημένο από την Δασική Υπηρεσία Θάσου ένα παγκάκι ξεκούρασης. Δίπλα κι ένας κάδος απορριμμάτων, γεμάτος σχεδόν. Είναι πολύ αμφίβολο αν και πότε θα βρεθεί κάποιος να τον αδειάσει. Για μερικά λεπτά βαδίζουμε στη σκιά. Αν και ο ήλιος δεν μεσουρανάει ακόμη, το δροσερό αυτό διάλειμμα γίνεται με μεγάλη ανακούφιση δεκτό.

10:55: Συναντάμε δεύτερο παγκάκι με τον απαραίτητο πάντα κάδο. Το υψόμετρο είναι **700** μέτρα και ο ανήφορος ως εδώ χωρίς διακοπή. Σ' ένα 20λεπτο ακόμη φτάνουμε σε τρίτο παγκάκι - κάδο. Παρατηρούμε στο έδαφος πυκνές συγκεντρώσεις χαμηλών θάμνων φασκόμυλου. Το ιδιαίτερο χαρακτηριστικό τους είναι τα

πολύ μεγάλα σε μήκος και πλάτος φύλλα, τα μεγαλύτερα που έχουμε δει ποτέ.

11:40: Φτάνουμε σε υψόμετρο **860** μέτρων. Το τέταρτο παγκάκι αδυνατεί πια να προσφέρει τις υπηρεσίες του, έχει πλήρως καταστραφεί. Το τοπίο γύρω είναι εκπληκτικό και η κορυφή του Προφητηλιά πολύ συναρπαστική. Για αρκετά λεπτά τραβερσάρουμε με ήπιες κλίσεις μια πλαγιά με υπέροχα μαυρόπευκα, που έχουν μείνει απείραχτα από τη φωτιά. Λίγο χαμηλότερα, ωστόσο, κείτονται ανάκατα στο έδαφος εκατοντάδες μαυρισμένοι κορμοί.

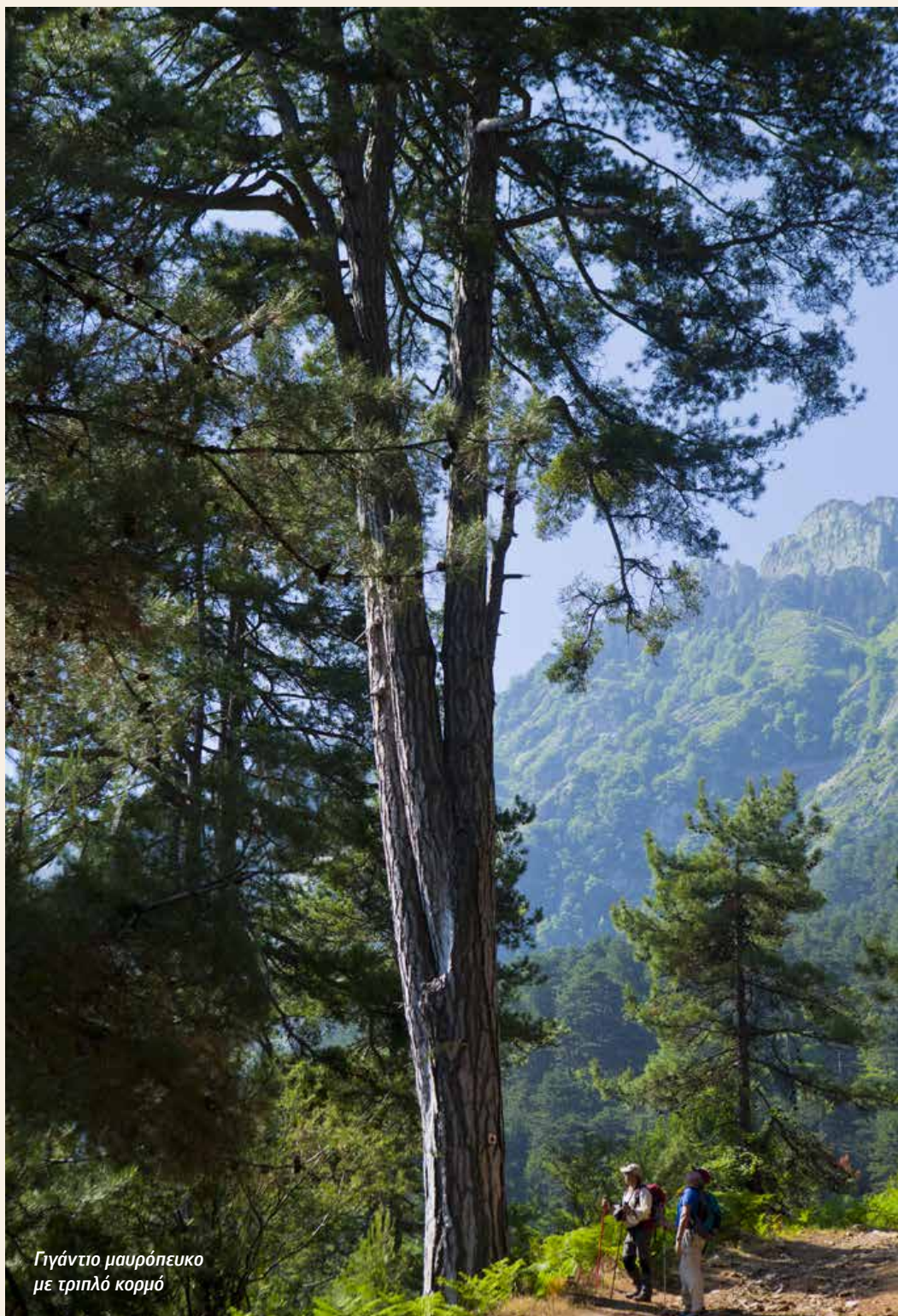
Μια απότομη ανηφόρα, διακόπτει την ευδαιμονία της ήπιας ανάβασης. Το πιο δυσάρεστο είναι το έδαφος, κατάσπαρτο από πέτρες.

- *Αυτή είναι η τελευταία δοκιμασία, λέει ο Λευτέρης. Πάρτε μερικές ανάσες και φιάσαμε.*

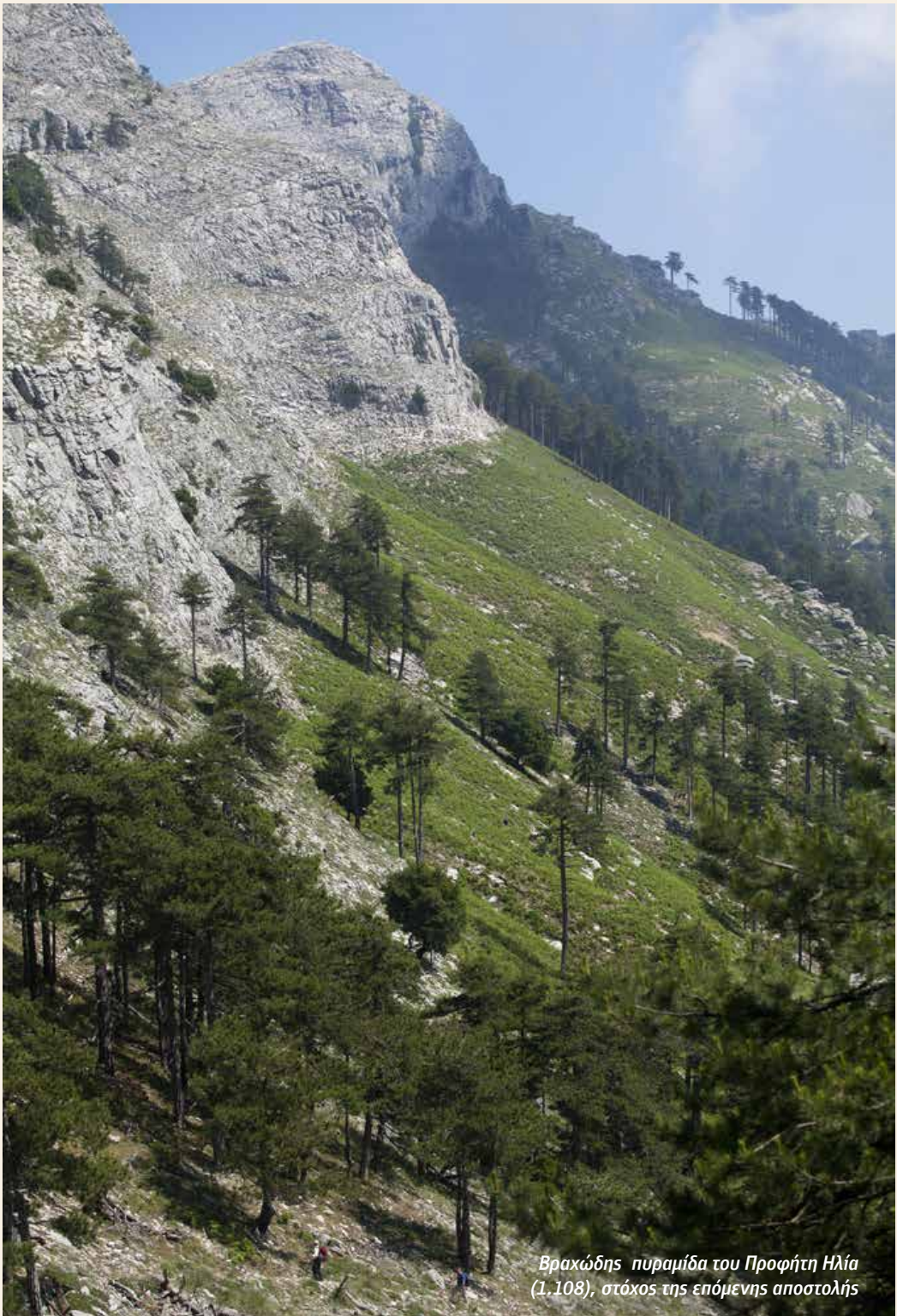
Με τον ήλιο να καίει από ψηλά, ο ανήφορος αυτός δεν είναι το πιο ευχάριστο κομμάτι της όλης διαδρομής. Βάζουμε τα κεφάλια κάτω και σ' ένα οχτάλεπτο

*Λευτέρης Βουλγαράκης. Αγαπητή
και πολύτιμη παρουσία στο Ψαριό*

*Γιγάντιο μαυρόπευκο
με τριπλό κορμό*

*Βραχώδης πυραμίδα του Προφήτη Ηλία
(1.108), στόχος της επόμενης αποστολής*

φτάνουμε σε χορταριασμένο αυχένα, σε υψόμετρο **960** μέτρων. Για πρώτη φορά αποκαλύπτεται ο ευρύτατος ορίζοντας προς τη θάλασσα, στα δυτικά και βόρεια τμήματα του νησιού. Ένα δρομάκι ανηφορίζει ήπια προς την κατεύθυνση του Προφητηλίου, ενώ ένα μονοπάτι σε μαλακό έδαφος, ανάμεσα σε φτέρες, μας οδηγεί προς το καταφύγιο με κατεύθυνση Α-ΝΑ.

12:00: Φτάνουμε μπροστά στο καταφύγιο του Θάσιου Ορειβατικού Συλλόγου. Το υψόμετρο είναι **1000** μέτρα και έχουμε χρειαστεί 2 ώρες με χαλαρό ρυθμό για να καλύψουμε την υψομετρική διαφορά των **600** μέτρων από την αρχή της διαδρομής.

Το οίκημα του καταφυγίου είναι κατασκευασμένο με περίσσια τέχνη από πέτρα και ξύλο. Στην κατασκευή του πρωτοστάτησε με εθελοντική εργασία ο καραβομαραγκός **Παναγιώτης Παναγιώτου** ο γιός του **Γιάννης** και ακόμη πολλοί φίλοι και μέλη του Συλλόγου καθώς και ο Δήμος Θάσου. Τα πάντα είναι φτιαγμένα με μεράκι, οι πέντε διπλές κουκέτες, η

πελώρια ξυλόσομπα, οι τοίχοι, τα δάπεδα, η κουζίνα. Δεν είναι λοιπόν το καταφύγιο προορισμένο να παρέχει μόνον μια ασφαλή στέγη αλλά και μια πολύ ευχάριστη διαμονή.

Ανατολικά του καταφυγίου είναι εγκατεστημένο ένα πανέμορφο ξύλινο κιόσκι με κορυφαία θέα παντού, με ξύλινα τραπέζια και πάγκους χειροποίητους, άριστης κατασκευής. Η έκπληξη, ωστόσο, προέρχεται από τρία αυτοσχέδια ανθοδοχεία, γεμάτα με κατακόκκινες παιώνιες.

- Ξέρω πολύ καλά τον βióτοπό τους, λέει ο Λευτέρης. Είν' ένα ξέφωτο σε δύσβατη περιοχή. Αν είμαστε τυχεροί, θα τις προλάβουμε ανθισμένες.

Είμαστε πράγματι τυχεροί. Σε λίγη ώρα αντικρύζουμε τις αναρίθμητες ανθισμένες παιώνιες σ' ένα πορφυρό φυσικό χαλί, ανάμεσα στα βαθυπράσινα μαυρόπευκα του Ψαριού.

Ξεκινάμε το τελευταίο κομμάτι της διαδρομής από το Ορειβατικό Καταφύγιο ως την κορυφή του Ψαριού.

Το θαυμάσιο καταφύγιο «ΓΙΑΝΝΗΣ Π. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ» του Θάσιου Ορειβατικού Συλλόγου, χτισμένο στη θέση «Κούκλα», σε υψόμετρο 1000μ.

Στην κορυφή του Υφάριου (1206μ.)

Ανηφορίζουμε ένα θαυμάσιο μονοπάτι με ξύλινα και πέτρινα σκαλοπάτια, ανάμεσα σε πεύκα και θεαματικούς βραχώδεις σχηματισμούς. Αγναντεύουμε μεγάλο τμήμα του κορμού της Θάσου, καθώς και τη θάλασσα του Αιγαίου στον ανατολικό και δυτικό ορίζοντα.

40 ακριβώς λεπτά διαρκεί η ξεκούραστη, εξαιρετική διαδρομή. Στα 1206 μέτρα της κορυφής το αεράκι είναι δροσερό. Τα λίγα μαυρόπευκα που υπάρχουν είναι μεγάλα σε ηλικία αλλά χαμηλά σε ύψος. Οι δυνατοί άνεμοι δεν τα αφήνουν ν' αναπτυχθούν. Ένας φαρδύς χωματόδρομος καταλήγει μερικές δεκάδες μέτρα κάτω από την κορυφή. Είχε κατασκευασθεί για να εξυπηρετήσει εγκαταστάσεις ραντάρ που ματαιώθηκαν μετά τις δυναμικές κινητοποιήσεις της τοπικής κοινωνίας του νησιού. Ως ανάμνηση παραμένει μεγάλη τιμμεντένια βάση.

Κάποιοι επωφελούνται από την παρουσία του δρόμου και με 4Χ4 φτάνουν ως εδώ και σε δύο λεπτά στην κορυφή. Δεν τους παρεξηγώ. Ανήκουν στους ταξιδευτές

εκείνους που ενδιαφέρονται κυρίως για την «Ιθάκη», το τέρμα του ταξιδιού. Εμάς μας ενδιαφέρει και ο «δρόμος», που συνήθως ευχόμαστε να είναι μακρύς.

Υπογράφουμε στο βιβλίο επισκεπτών κορυφής και παίρνουμε τον δρόμο του γυρισμού. Ο Λευτέρης επιλέγει ένα άλλο μονοπάτι, προς τα δυτικά, που μισή περίπου ώρα μετά οδηγεί στο «Κρυγιόνερο». Είναι μια δροσερή ρεματιά πλάι στο δρόμο με πανέμορφη πέτρινη κρήνη του Δασαρχείου Θάσου, σε υψόμετρο 935 μέτρων. Το νερό είναι κυριολεκτικά παγωμένο. Γεμίζουμε τα παγούρια μας από το θεϊκό νερό και σ' ένα 5λεπτο φτάνουμε στο καταφύγιο. Ο οικοδεσπότης μας ο Λευτέρης ετοιμάζει ένα γεύμα με προϊόντα του νησιού, ντομάτες και αγγουράκια, ελιές, κασέρι και τυρί.

Τσουγκρίζουμε τα ποτήρια μας με ωραίο τσιπουράκι Θάσου, με την υπόσχεση να ξανάρθουμε φθινόπωρο σ' αυτόν τον ωραίο τόπο. Τότε που η ξυλόσομπα στο εσωτερικό του καταφυγίου θα' ναι απαραίτητη και πολύ επιθυμητή.

Οι «Παιώνιες» του Υψάριου.

ΓΕΥΣΕΙΣ ΘΑΣΟΥ

ΑΠΟΛΑΥΣΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΥΘΕΝΤΙΚΕΣ

Καθώς προγραμματίζαμε το ταξίδι μας για τη Θάσο, το τελευταίο που μας απασχολούσε ήταν το φαγητό.

Πολύτιμο σύμβουλο στις γαστρονομικές μας περιπλανήσεις είχαμε τον Παναγιώτη Αλεξόπουλο. Γεννημένος στο Ραχώνι ο φίλος μας ήταν ο αρμοδιότερος να μας υποδείξει την πιο αυθεντική ελληνική κουζίνα, τα φρεσκότερα ψάρια, το πιο γνήσιο ντόπιο τσιπουράκι. Γεμάτοι όρεξη λοιπόν ξεκινάμε αυτό το οδοιπορικό γεύσης, που απαλλαγμένο από πεζοπορίες, και ιδρώτα, προβλέπεται να είναι πολύ πιο άνετο από τα συνηθισμένα μας οδοιπορικά.

Η πρώτη γευστική μας στάση είναι στην ταβέρνα του **Πλουμή**. Βρίσκεται στην παραλία της Σκάλας Ραχωνίου. Το φυσικό περιβάλλον είναι πανέμορφο:

του ήλιου που βασιλεύει.

Έρχεται στο τραπέζι μας ο **Γιώργος Στεργιούδης**.

- Όταν το 1976 ο πατέρας μου ο **Πλουμής** κι η μητέρα μου η **Δήμητρα** ξεκίνησαν το μαγαζί, ήταν το μισό από το σημερινό. Για σκεπή είχε λαμαρίνες, υπήρχαν καρέκλες ψάθινες, δυο ψησταριές με κάρβουνα κι ένας ξυλόφουρνος.

Υπάρχει και σήμερα ο ξυλόφουρνος για τα μαγειρευτά της κυρά-Δήμητρας, το αρνί, το κατσίκι και το κότσι. Στις σχάρες ψήνονται φρέσκα ψάρια, λαχταριστές φέτες μαγιάτικου και ξιφία. Και, βέβαια, πάντα υπάρχει το λιαστό χταποδάκι και οι άλλοι τσιπουρομεζέδες του Πλουμή.

Το ζεστό απομεσήμερο της 1ης Ιούνη μας βρίσκει στην εκτεταμένη παραλία «**Κλείσμα**» μετά την Σκάλα της Καλλιράχης. Είναι τόπος ερμηκός, με ελαχι-

αιωνό-βιοι ελαιώνες, πανύψηλα πεύκα και γρασίδι, χώρος απόλυτα ασφαλής για τα παιδιά. Μερικά μέτρα μετά αρχίζει η θαυμάσια αμμουδιά. Σ' ένα ταρατσάκι βρίσκονται τα πιο προκεχωρημένα τραπεζάκια αγαπημένο σημείο για τους λάτρεις της θαλάσσιας αύρας, του ανοικτού ορίζοντα,

στα ίχνη παραθαλάσσιας κατοίκησης.

- Εδώ θα πιούμε το μεσημεριανό μας τσιπουράκι, λέει ο Παναγιώτης.

Μια πινακιδούλα διακρίνεται στην άκρη του δρόμου. Κόβουμε ταχύτητα και βρισκόμαστε στο... «**Κλείσμα**», το ταβερνείο του κυρ-**Αντρέα** και της **Μαρίας**. Λουλούδια, ταρατσάκι, τραπεζάκια στη σκιά, τρία μέτρα πάνω από την ακτή. Ο γαρμπής

του απομεινόμερου μας στέλνει δροσερές πνοές. Στο βάθος του ΒΔ ορίζοντα τα σπίτια της γενέτειράς μου Καβάλας προβάλλουν τυλιγμένα σε λεπτή καταχνιά.

Μας υποδέχεται ο κυρ-Αντρέας, άνθρωπος συμπαθέστατος. Πίνει μαζί μας ένα ποτηράκι από το θαυμάσιο τσίπουρο που φτιάχνει ο ίδιος. Ύστερα φέρνει γάυρο πρωινό και ψαροκεφτέδες, μυδοπίλαφο εξαιρετικό. Αφηνόμαστε στη δροσούλα του γαρμπί. Όταν αποχαιρετάμε τον κυρ-Αντρέα, είμαστε βέβαιοι πως έχουμε γνωρίσει μια από τις πιο όμορφες, τις πιο επιθυμητές ψαροταβερνούλες του νησιού...

- Να, πού θα 'θελα να πιω ένα τσιπουράκι, λέω στην Άννα.

- Και δεν έχεις άδικο, σχολιάζει ο Παναγιώτης.

Βρισκόμαστε στα **Λιμενάκια**. Μπροστά μας το μικρολίμανο με το «νησάκι», τα ψαροκάικα και τις βάρκες. Ψηλότερα δεσπόζει ο λοφίσκος με το περίφημο «**Παλατάκι**». Σε μια υπερυψωμένη ταρατσούλα, βρίσκεται η ψαροταβέρνα «**Το Λιμάνι**». Τραπεζάκια στη σκιά, φυσιογνωμίες θαλασσινές και κασκέτα ναυτικά, το τέλειο σκηνικό, μυρίζει αλμύρα και φρεσκάδα ψαριού από μακριά.

Οι αδελφοί **Αργυρόπουλοι**, ο **Γαβρήλος** και ο **Νίκος**, κάθονται με φίλους και

πίνουν τσιπουράκι. Πλησιάζω.

- Ποια είναι η φιλοσοφία του μαγαζιού; ρωτώ τον Νίκο.

- Στη θέση του πελάτη να βάζω τον εαυτό μου.

- Τι να σας φέρω; ρωτάει ο Γαβρήλος.

- Κάτι ιδιαίτερο και παράξενο.

Επιστρέφει με Σκορπιομάνα ψητή και Χριστόψαρο αχνιστό. Σ' ένα μικρό πιάτο είναι αραδιασμένα λεπτά, απροσδιόριστα φιλετάκια.

- Μπορείς να καταλάβεις αυτό τι είναι; με ρωτάει ο Νίκος

- Θα στοιχημάτιζα ότι είναι πέρκα καπνιστή.

- Θα έχανε το στοιχημα. Είναι **σμέρνα** καπνιστή. Ούτε επαγγελματίες ψαράδες

δεν μπορούν να το καταλάβουν.

Δοκιμάζουμε. Η γεύση είναι μοναδική. Από τους συναρπαστικότερους τσιπουρομεζέδες που έχουμε γευτεί ποτέ. Στο εσωτερικό του μαγαζιού οι τοίχοι είναι καλυμμένοι από φωτογραφίες διασημοτήτων του σινεμά και του τραγουδιού. Όλο αυτό το σπάνιο υλικό προέρχεται από το ρεμπετάδικο «**Φραγκοσυριανή**», που διατηρούσαν τα αδέρφια στον Πειραιά. Είν' ένας χώρος για τσίπουρα χειμωνιάτικα, τότε που οι δυνατοί άνεμοι κι η υγρασία του τόπου δεν επιτρέπουν υπαίθρια τραπεζάκια...

Η Θάσος έχει ένα μεγάλο πλεονέκτημα. Είναι ίσως το μοναδικό ελληνικό νησί, με περιμετρικό οδικό δίκτυο, εξολοκλήρου σχεδόν παραθαλάσσιο και ιδιαίτερα αξιόπιστο. Συνεχίζοντας λοιπόν μετά τα Λιμενάρια φτάνουμε στον ευρύτετο Όρμο της Ποταμιάς με τις διάσημες παραλίες «Χρυσή Ακτή» και Χρυσή Άμμουδια». Αναρίθμητα καταλύματα, εστιατόρια και ταβέρνες. Ανάμεσά τους, κοντά στην **Σκάλα Παναγιάς**, ξεχωρίζει το καφέ-εστιατόριο «**ΦΑΙΔΡΑ**».

Στη ζέστη της μέρας δεν μπορούμε να επιθυμήσουμε πιο δροσερό καταφύγιο. Καθόμαστε σ' ένα τραπέζακι, πάνω από την περίφημη **Χρυσή Άμμουδια**. Μπροστά μας ο ορίζοντας του πελάγους. Πίσω οι απότομες πλαγιές του Ψαριού, καλυμμένες από μαυρόπευκα και πλατάνια. Οι γευστικοί πειρασμοί της Φαίδρας είναι πολλοί: παραδοσιακή κουζίνα, ψητά κρέατα γάστρας και φρεσκοτάτα ψάρια από σαρδέλα μέχρι αστακό.

υπέροχες, σαλάτες και με το «Πιλάφι του Ψαρά», μέσα σε μεγάλο κοχύλι με κόκκινη σάλτσα και διάφορα θαλασσινά. Τσουγκρίζουμε τα ποτήρια μας με λευκό παγωμένο κρασάκι. Είναι το καλύτερο συνοδευτικό σε τούτο το ζεστό μεσημέρι του Ιούνη...

Απόβραδο πια, σιγά σιγά η ζέστη λιγοστεύει.

- Απόψε λέω ν' αποχωριστούμε τις παραλίες, ν' ανηφορίσουμε στα ηπειρωτικά λέει ο Παναγιώτης.

Από την Σκάλα Πρίνου διασχίζουμε τον Πρίνο και συνεχίζουμε προς το εσωτερικό. Πρώτα φτάνουμε στο Μικρό Καζαβίτι, με τα αιωνόβια πουρνάρια, πλατάνια και καρυδιές, τις ρεματιές με τα τρεχούμενα νερά. Δίπλα στο Μικρό είναι το **Μεγάλο Καζαβίτι**, σε υψόμετρο **340** μέτρων. Την πλακόστρωτη πλατειούλα καλύπτουν τρία γιγάντια πλατάνια **300**

Εμφανίζεται ο **Παναγιώτης** με μια συναγίδα που ξεπερνάει τα 3 κιλά.

- Την έχουν παραγγείλει φίλοι από τη Θεσσαλονίκη, μας λέει. Θα την ψήσουμε στα κάρβουνα με την μεγαλύτερη προσοχή.

Η κόρη του η **Ανθή** καταφθάνει με δυο

ετών. Κάτω από τα πυκνόφυλλα κλαδιά τους έχει στρωμένα τα τραπέζια του το παραδοσιακό εστιατόριο «**Καζαβίτι**»

Τούτη τη βραδινή ώρα του Ιούνη η δροσιά στην πλατεία είναι μοναδική. Γαργαλιστικές είναι οι τσίκνες που βγαίνουν από τις σούβλες και τις ψησταριές στο Καζαβίτι. Αρνάκι και κατσικάκι,

κοντοσούβλι και κοκορέτσι. Αναρωτιόμαστε τι να επιλέξουμε. Τη λύση δίνει ο **Γιώργος Ευαγγελίδης**.

- Θα σας ετοιμάσω μια ποικιλία, λίγο απ' όλα.

Δεν αρκείται ο Γιώργος μόνον στις ψητές λιχουδιές. Από τις πατροπαράδοτες γεύσεις της κυρά-**Μαρίας**, της μητέρας του, επιλέγει λίγα φασόλια φούρνου, μια γεμιστή πιπεριά, ένα κομμάτι μουσακά, μερικούς γεμιστούς κολοκυθοανθούς. Τόσο απλά, μα και τόσο νόστιμα ελληνικά πιάτα, βασισμένα στην 30χρονη εμπειρία της κυρά-Μαρίας αλλά και σε ντόπιες πρώτες ύλες, άριστης ποιότητας.

Για όσους λοιπόν αποφασίσουν να απομακρυνθούν για λίγο απ' τα παράλια προς τη δροσιά του υψομέτρου και του

στιβαρή από εξαιρετη ντόπια πέτρα και ξύλο καστανιάς, ξύλινα φουρούσια και κάγκελα στα μπαλκόνια, καμινάδες τζακιών που προεξέχουν απ' τη σκεπή.

Με την ίδια καλαισθησία είναι σχεδιασμένο και το εσωτερικό. Παντού είναι ορατό το μεράκι του **Λευτέρη Μαγκαφίνη**, το λεπτό γούστο στην επιλογή της διακόσμησης, των επίπλων και υλικών.

Ο αύλειος χώρος είναι σε φυσικό περιβάλλον εκπληκτικό. Που το ομορφαίνουν ακόμη περισσότερο το γρασίδι, οι θάμνοι και τα λουλούδια, η παιδική χαρά, η υπέροχη πισίνα και γύρω της τα τραπεζάκια, για ένα απολαυστικό πρωινό, καφέ ή ποτό

βουνού, το «**παραδοσιακό εστιατόριο Καζαβίτι**» στο Μεγάλο Καζαβίτη είναι μια πρόταση πολύ δελεαστική

Συναρπαστική είναι η διανυκτέρευση μας στα επιπλωμένα διαμερίσματα «**ΜΙΚΡΟ ΚΑΖΑΒΙΤΙ**», στο ομώνυμο χωριό. Χτισμένη σε υψόμετρο **320** μέτρων η μονάδα έχει όλα τα χαρακτηριστικά ενός αυθεντικού ορεινού καταλύματος τεσσάρων εποχών: τοιχοποιία

Είναι αληθινή τύχη να ζούμε τις ζεστές μέρες του καλοκαιριού σε ένα τέτοιο δροσερό περιβάλλον, πέντε μόλις χιλιόμετρα από τις εξαιρετικές αμμουδερές παραλίες του Πρίνου. Και, βέβαια, να έχουμε παράλληλα την δυνατότητα για ποικίλες πεζοπορικές διαδρομές μέσα στην πυκνοδασωμένη φύση του νησιού. Μπορούμε ανεπιφύλακτα να προτείνουμε το «**ΜΙΚΡΟ ΚΑΖΑΒΙΤΙ**» ως ένα φιλόξενο ορμητήριο, ζεστό το χειμώνα και δροσερό το καλοκαίρι, ιδανικό για να ανακαλύψει κανείς τα ποικίλα πρόσωπα της Θάσου.

Δεν είναι τοπίο της Βάλιας Κάλντας αλλά οι δυτικές πλαγιές του Υψάριου με τα περίφημα μαυρόπευκα της Θάσου. Απέναντι: Ηλιοβασίλεμα στο Ραχώνι. Για ποιητές και ρομαντικούς.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-Γαλλική Αρχαιολογική Σχολή, «ΟΔΗΓΟΣ ΤΗΣ ΘΑΣΟΥ», ΑΘΗΝΑ 1974

-Γιώργος Α. Καρυδάκης, «ΘΑΣΟΣ Το νησί των ονείρων» εκδ. ΣΜΥΡΝΙΩΤΑΚΗΣ ΑΘΗΝΑ 2012-07-02

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Θερμά ευχαριστούμε

-Τον Πρόεδρο του Θάσιου Ορειβατικού Συλλόγου **Λευτέρη Βουλγαράκη** για την πολύτιμη συμμετοχή στην ανάβαση του Υψάριου
-Τους επιχειρηματίες της Θάσου που με την παρουσία τους τίμησαν τις σελίδες μας

-Τέλος, ιδιαίτερα ευχαριστούμε τους καλούς φίλους **Παναγιώτη Αλεξόπουλο** και **Ελένη**, για την αξέχαστη φιλοξενία τους και για όλα όσα έκαναν για μας.

ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Λιμεναρχείο Καβάλας: τηλ. 2510 223716

Λιμεναρχείο Κεραμωτής: 25910 51098

Θάσιος Ορειβατικός Σύλλογος (πρόεδρος Λευτέρης Βουργαράκης): τηλ. 6972 198032

ΑΠΟΣΤΑΣΕΙΣ ΘΑΣΟΥ

Από Καβάλα: 1.10'

Από Κεραμωτή: 35'

ΑΠΟΣΤΑΣΕΙΣ ΚΑΒΑΛΑΣ

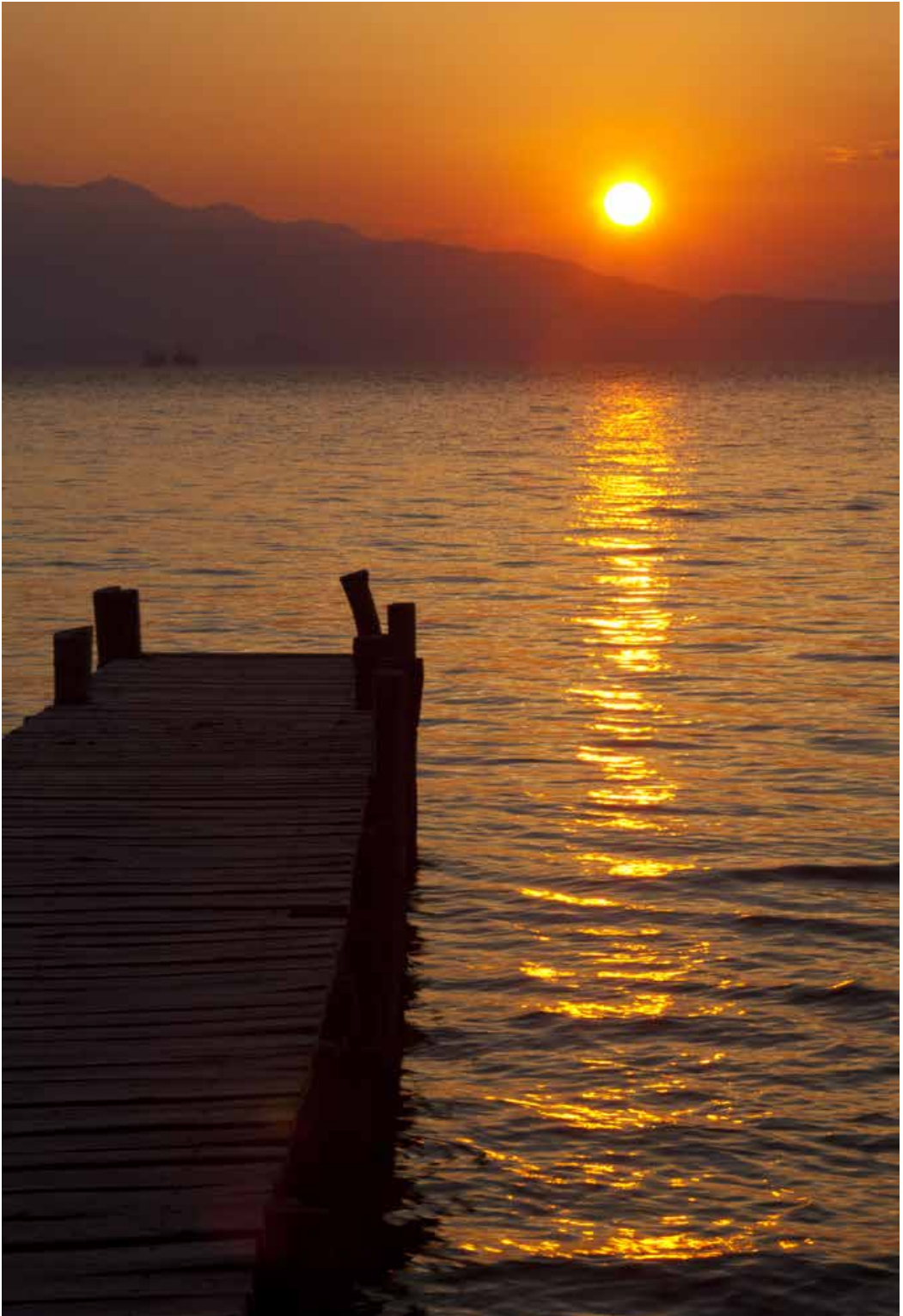
Από Κεραμωτή: 40 χλμ.

Από Θεσσαλονίκη: 153 χλμ.

Από Αθήνα: 654 χλμ.

ΧΡΗΣΙΜΟΣ ΧΑΡΤΗΣ:

Θάσος 1:35.000 (Εκδόσεις TERRAIN)

ΣΚΑΛΑ ΚΑΛΛΙΡΑΧΗΣ

ΨΑΡΟΤΑΒΕΡΝΑ «ΤΟ ΚΛΕΙΣΜΑ»

Μεγάλη παραλία, ορθάνοιχτη στις νησές του πουνέντε, του σορόκου και του γαρμψή. Είναι το «Κλείσμα», έξω από τη Σκάλα της Καλλιράχης. Εδώ, πλάι στο ακροθαλάσσι, μας υποδέχεται η ταβερνούλα «Κλείσμα», του **Αντρέα** και της **Μαρίας**. 10 Χρόνια τώρα το αντρόγυνο έχει γίνει διάσημο για τους τσιπουρομεζέδες του, τους ψαροκεφτέδες, τους χταποδοκεφτέδες, το θαυμάσιο μυδοπίλαφο. Κυρίως όμως για τα ολόφρεσκα ψάρια. Σ' ένα από τα πιο γραφικά παραθαλάσσια ταβερνάκια που μπορεί να ονειρευτεί ο επισκέπτης του νησιού.

1χλμ. από Σκάλα Καλλιράχης προς Λιμενάρια
Τηλ. **25930 91213**

ΜΕΓΑΛΟ ΚΑΖΑΒΙΤΙ

ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟ ΚΑΖΑΒΙΤΙ

Μεγάλο Καζαβίτι. Παραδοσιακός οικισμός σε υψόμετρο 340 μ. Στην πλακόστρωτη πλατειούλα ρίχνουν τη σκιά τους τρία γέρικα πλατάνια 300 ετών. Εδώ είναι στρωμένα τα τραπέζια της πανέμορφης ταβερνούλας «Καζαβίτι».

Η νοστιμιά της ελληνικής κουζίνας είναι μοναδική: πατροπαράδοτος μουσακάς, κοτόπουλο με «φλιμάρια» (σπιτικές χυλοπίτες), κολοκυθοανθοί γεμιστοί ή τηγανιστοί. Αδύνατον ν' αντισταθούμε στο αρνάκι και κατσιακάκι σούβλας, στο χοιρινό κότσι και κοκορέτσι, που με περίσσια τέχνη ετοιμάζει ο **Γιώργος**.

Δροσιά, ηρεμία και έξοχη εξυπηρέτηση μας αφήνουν με τις καλύτερες εντυπώσεις και γευστικές αναμνήσεις από το παραδοσιακό εστιατόριο Καζαβίτι.

Τηλ. **25930 71111, 6972 053342, www.tokazaviti.gr**

ΛΙΜΕΝΑΡΙΑ

ΨΑΡΟΤΑΒΕΡΝΑ «ΤΟ ΛΙΜΑΝΙ»

Λιμενάρια. Τόπος ωραίος, από τους πιο διάσημους της θάσσης. Στην γραφικότερη γωνιά, μπροστά στο λιμάνι και στο νησάκι, έχει αραδιασμένα τα τραπέζια του το «**Λιμάνι**». Ψαρόβαρκες, αύρα θαλασσινή, περιβάλλον αυθεντικού λιμανιόσιου μαγαζιού. Λίγο ψηλότερα, δεσπόζει το περίφημο «**Παλατάκι**».

Μοσχοβολάει η ψαρόσουπα, η ψητή σκορπιομάνα, η καπνιστή σμέρνα, και το ακνιστό χριστόψαρο, όλοι αυτοί οι απίθανοι τοιπουρομεζέδες που κάνει ο **Γαβρίλος**. Βραδιές ρεμπέτικου που επιστρέφουν τη μνήμη σε παλιές, σέχαστες εποχές, που τις θυμίζουν οι σπάνιες φωτογραφίες και αφίσες που καλύπτουν τους εσωτερικούς τοίχους του μαγαζιού.

Τηλ. 25930 52790, gavriloslimani@gmail.com

ΣΚΑΛΑ ΡΑΧΩΝΙΟΥ

ΤΑΒΕΡΝΑ

«ΠΛΟΥΜΗΣ»

Στην παραλία της Σκάλας Ραχωνίου,
11,5 περίπου χλμ από Λιμένα
Τηλ. 25930 81442, 6974 760636

Το μακρινό 1976 ο Πλουμής Στεργιούδης με την γυναίκα του Δήμητρα είχαν ένα ταβερνάκι με σκεπή από καλάμια, ψάθινες καρέκλες και ξυλόφουρνο. Σήμερα μεγάλωσε η ταβέρνα, έχει όμως πάντα τόν ξυλόφουρνο με το ψητό κότσι, τα νόστιμα μαγειρευτά της κυρά Δήμητρας, το αρνάκι και κατσικάκι. Δεν λείπει το λιαστό χταποδάκι και τα ολόφρεσκα ντόπια ψάρια.

Πελώρια πεύκα με δροσερή σκιά, μεγάλος χώρος με γρασιδί για τα παιδιά. Μοναδικά τα ηλιοβασιλέματα.

ΦΑΙΔΡΑ

ΚΑΦΕ – ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟ

Μπροστά εκτείνεται η «Χρυσή Αμμουδιά» με την εξωτική της ομορφιά. Ακριβώς πίσω, στα ψηλώματα, το βλέμμα αγναντεύει τις κατάφυτες πλαγιές του περίφημου «Ψαριού».

Σ' αυτό τον προνομιούχο τόπο, που τον δροσίζει η αύρα της θάλασσας και το αεράκι του βουνού, μας προσκαλεί για μια γευστική στάση, το καφέ εστιατόριο «Φαίδρα».

Ο κατάλογος μας προκαλεί μια ευχάριστη αμηχανία. Τι να επιλέξουμε; Παραδοσιακή κουζίνα της Φαίδρας, ψαρικά ή κρεατικά; Η **Φαίδρα** αναλαμβάνει να μας βοηθήσει. Περιγράφει αρχικά τις δύο εκπληκτικές σαλάτες, την «**Αραβική**» και την «**Σαλάτα της Ανθής**», κόρης της Φαίδρας. Ύστερα παρουσιάζει τον μουσακά στο πλίνο, το αρνάκι εξοχικό στη λαδόκολλα, το χοιρινό κότσι γάστρας. Το πλάφι του ψαρά σερβίρεται σε κοχύλι, το σουβλάκι της Φαίδρας είναι τυλιχτό με μπέικον και κασέρι, ενώ το ψαρονέφρι, είναι σωταρισμένο με δαμάσκηνα, χαλούμι ή πορτοκάλια.

Ο **Παναγιώτης** μας ξεναγεί στα φρεσκότατα ψάρια, από την ταπεινή σαρδελίτσα, ως τα καθαρά και τους αστακούς.

Πίνουμε τσίπουρο και κρασάκι, χαλαρώνουμε αγναντεύοντας θάλασσα και βουνό. Κι αν κάποια νυχτερινή ώρα πέσει η δροσιά, βρίσκουμε καταφύγιο στο εσωτερικό της θαυμάσιας αίθουσας της Φαίδρας.

Μικρό Καζαβίτι

ΕΠΙΠΛΩΜΕΝΑ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΑ ****

Βουνίσια νερά, αιωνόβια πουρνάρια, σκιερά πλατάνια και καρυδιές. Εδώ, στο Μικρό Καζαβίτι, σε υψόμετρο 320 μ., προβάλλουν τα κομψά επιπλωμένα διαμερίσματα της μονάδας «**Μικρό Καζαβίτι**». Η αυθεντική ντόπια πέτρα συνδυάζεται έξοχα με το ξύλο καστανιάς. Στο εσωτερικό μας εντυπωσιάζουν η σουίτα, η μαιζονέτα, τα τέσσερα ευρύχωρα διαμερίσματα. Όλα διαθέτουν εξαιρετική επίπλωση, προσεγγμένα μπάνια και πληρέστερες κουζίνες. Σε τέσσερα διαμερίσματα το τζάκι χαρίζει ρομαντικές χειμωνιάτικες στιγμές. Το πρωί μας ξυπνούν απδόνια και μικροπούλια. Σ' αυτό τον υπαίθριο παράδεισο με το γρασίδι, τα λουλούδια και την παιδική χαρά, αστράφτουν τα νερά της πισίνας για δροσερές βουτιές. Στο πρωινό απολαμβάνουμε ντόπια προϊόντα : τυριά, μέλι, ελιές, σπιτικές μαρμελάδες και χωριάτικα αυγά. Σε απόσταση 5 μόλις χλμ από τις αμμουδιές του Πρίνου, το «Μικρό Καζαβίτι» είναι το ιδανικότερο ορμητήριο για φυσιολατρικές και πεζοπορικές διαδρομές, κάθε εποχή του χρόνου.

Τηλ. 25930 71608, 6948 831919, www.mikrokazaviti.gr